Пахтакор ўртоқлар! Сувдан тўғри ва унумли фойдаланиб, ғўзани кеча-кундуз қондириб суғорайлик!

Механизаторлар мусобақаси

МИРЗАЧЎЛ (ЎзТАГ). Мирзачўл районидаги биринчи МТС механизаторлари ўз социалистик мажбуриятларини муваффақият блан бажармоқдалар МТС хизмат кўрсатаётган қишлоқ хўжалик артелларида ғўзалар ҳозирдаёқ тўрт марта культивация қилинди ва икки марта озиқлантирилди.

МТСнинг коммунистлари ва комсомоллари ҳосил тўплаш учун курашда авангард бўлмоқдалар. Тракторчи коммунист Равшан Холбеков мусобақада биринчиликни олиб келаётир. У «Чорвадор» колхозининг иккинчи далачилик бригадасида ҳозиргача 866 гектар ердаги ғўзани культивация қилди. Ўртоқ Холбеков кунига 14—16 гектар ердаги ғўзани ишлаб бермоқда. Илғор тракторчи культивация қилган ғўзалар кўсак тугиш даврига кирган. КПСС а'золаридан Вали Оқмуллаев ва Илья Кокарев бошлиқ трактор бригадалари графикда белгилангандан тез ишлаётирлар.

МТС партия ташкилоти илғорлар тажрибасини кенг ёймоқда. Энг яхши тракторчилар дала шийпонларида ғўза культивациясида меҳнат унумини ошириш йўллари тўғрисида суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Мўл ҳосил учун кураш қизғин давом этмоқда

Кўтарма қишлоқ советидаги Максим Горький номли колхоз Чиноз районида илғор ва юқори ҳосилли колхозлардан ҳисобланади. Колхоз а'золари бу йил 350 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 42 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Ҳозирга қадар колхозда ғўза уч марта чуқур чопиқдан чиқарилди, тўрт марта культивация қилинди, иккинчи озиқлантириш ва суғориш тамомланаётир.

Колхозчилар ғўзаларнинг янада барқ уриб ўсишини та'минлаш учун ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқдалар. Колхоз а'золаридан Гулсара Отабоева, Холдор Уразов, Турсунали Муродов, Йўлдош Тўхтаров каби ўртоқлар ҳар куни 0,12-0,15 гектардан ердаги ғўзани сифатли чопиқ қилмоқдалар.

Колхозда суғоришга катта э'тибор берилмоқда. Ҳамма жойда ғўзалар чуқур эгатлар орқали жилдиратиб суғорилаётир. Колхознинг тажрибали сувчиларидан Холимов, Тошбеков, Ҳайдаралиевлар ёш сувчиларга ғўзани кундузи ва кечаси қандай суғориш кераклигини ўргатмоқдалар.

Ўртоқ Абдулла Йўлдошев бошлиқ бригаданинг а'золари 45 гектар ернинг ҳар гектаридан 55 центнердан ҳосил олиш учун зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар. Ғўзалар яхши парвариш қилинганлиги туфайли ҳозир қийғос гулга кириб, ҳарбир тупда 3—4 дан кўсак кўринабошлади. Бу бригадада ишлаётган универсалчи ўртоқ Абдуҳомид Мўминов культивация қилиш ва озиқлантиришда юқори кўрсаткичга эришмоқда. У, ўз «универсал»ининг тўхтовсиз ишлашини та'минлаб, кунига 16—17 гектардан ердаги ғўзани культивациядан чиқараётир. Ўртоқ Мўминов ўз машинаси блан шу бригаданинг ғўза қатор ораларида агротехника қоидаларига қаттиқ риоя қилиб тўрт марта культивация ўтказди ва икки марта озиқлантирди.

КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қароридан руҳланган Максим Горький номли қишлоқ хўжалик артелининг а'золари ғўза парваришидаги ҳарбир ишни агротехника қоидалари асосида бир-бирига боғлаб олиб бормоқдалар. Улар ғўза парваришини янада кучайтириб, олган социалистик мажбуриятни тўла бажариш учун астойдил курашмоқдалар.

А. МУҲАММАДАЛИЕВ.

Ўртасарой районидаги Свердлов номли колхознинг ўртоқ С. Турғунбоев бошлиқ бригадаси ғўза парваришида илғор ҳисобланади. **Суратда:** бригада бошлиғи **С. Турғунбоев** (чапда) звено бошлиғи **Қ. Қумизбеков** (ўнгда) звеносида ғўза ҳосилини текширмоқда. Қўшни далада бригаданинг энг яхши сувчиси **Аҳмадота Омонкулов** ўқариқдан қаторларга сув тарамоқда.

В. Салов фотоси.

Қаторларга сув таралганда...

Тупроғи саротон қуёшининг таптида қизиган қаторларга сув таралар экан, худди ғўзалар япроғи катталашаётгандек, унинг бўйига-бўй қўшилаётгандек бўларди. Сув ердаги озуқани сингдиради, ғўза томирларига югуриб, экин шохларини яйратади. Ана шундай паллада сувчилар далалардан кеча-кундуз кетмайдилар. Чопиқ, культивация қилинган, СУЗ блан ўғитланиб, чуқур эгат олинган қаторлар бошига чим босадилар. Ўқариқнинг у ер-бу еридан бўғиб тупроқ қўмлайдилар.

Атрофга кечки салқинлик чўкмоқда эди. Бир томони колхоз қишлоғига туташган пахтазорда колхозчилар лласи янграйди, қўшни пайкалда универсалчи сур'атни тобора жадаллаштирмоқда. У, кечгача шу картани ҳам қўлдан чиқармоқчи бўлса керак. Ярмидан юқорисигача ғўза тупларига кўмилган «Универсал» ғилдираклари бир ме'ёрда айланар, культиватор тишлари майин тупроқни икки томонга ағдариб эгат очиб кетарди. Кеча худди шу ерда бошқа универсалчи ишлаган, у СУЗ блан ўғит солган эди. «Универсал» пайкалнинг охирги томонига яқинлашган сари, ўнг томонда чим босилган қаторлар кўпаяборарди. Кекса сувчи ўрта ёшли киши блан чаққон ҳаракат қилиб, қош қорайгунча қаторлар бошини созлаб бўлишмоқчи эди.

— Мўл ҳосил оламан деган пахтакор, июльда ғўзага топганини солади, — уқдирарди кекса сувчи Аҳмадота Омонқулов, — минерал ўғит ўз йўлига, маҳаллий ўғит ҳам ўз навбатида катта фойда беради. Катта хўжаликмиз, шунга яраша чорвамиз ҳам катта... Қайси фермага борсак кўп йилдан бери куйиб ётган маҳаллий ўғитни топамиз. Битта машина блан уч кунда 25 тонна қўй қийи келтирдик. Бир ҳафта бўлди ана шу пайкалга солган эдик, ғўзани гуркиратиб юборди...

Аҳмадота шу сўзларни айтар экан, поёнсиз пахта далаларига назар ташлади. Бир томони малларанг тепаларгача бориб тақалган даладаги ғўза қорамтир бўлиб кўринарди. Бақувват поялардаги сергул шохлар қаторлароша бир-бирига киришай деб қолган эди.

— Ўғитнинг кучи шунақа зўр бўлади, — сўзида давом этди ота, — майин тупроққа аралашган ўғит сувда эриб ғўзанинг томир-томирига сингади, экин кун ўтказмай шохига-шох қўшади

Аҳмадота ишлатилавериб ярмигача ярқироқ бўлиб қолган кетманни елкасига ташлаганича қаторларни кузатиб борарди. У ҳар ер-ҳар ерда энгашиб чимнинг қай аҳволда босилганини текшириб кўрарди. Ота эгат очаётган универсалчига яқинлашганда, қуёш дарахтлар орқасига яширинган, далага салқинлик чўккан эди.

— Балли ўғлим, кўнгилдагидек бўлипти, мана шунақа эгатга сув тарасанг, тупроқ мириқиб эмади, — Аҳмадота хурсанд бўлиб сўзларди.

Универсалчи Э. Жўраев машинани чаққонлик блан буриб, дала шийпони томон тез юргузиб кетди. Аҳмадота унинг орқасидан қараб турар экан, воя-га етган ўғлининг ишидан мамнун бўлган оталардек, юзида миннатдорчилик мавжланган эди. «Партия, ҳукуматимизга раҳмат, — кўнглидан кечирди у, — қўл меҳнати камайди, ҳамма ишимиз тракторлар блан бажарилмоқда...»

У хаёл блан бўлиб шериги Малик Каримбетовнинг келиб қолганини сезмади. Малик ака елкасидаги кетманини ерга қўйганида Аҳмадота чўчиб тушди ва ялт этиб орқасига қаради. У сирни бой бермасликка тиришиб «келдингми, Маликбой» деб қўяқолди.

— Сиздан сўрамай сувни очиб юбораверди, — деди Маликака ота ёнига ўлтирар экан, — келиши яхши, қоронғи тушгунча тараб оламиз...

Ўқариқда лим-лим бўлиб келаётган малларанг сув юзида майда-майда кўпик ўйнаб тез босиб бормоқда эди. Ўқариқдаги сув ҳар ер-ҳар ерда бош ариқларга бўлиниб, бир миқдорда эгатларга тақсимланарди. Оловли қуёш ўрнини эгаллаган ой атрофга кумуш нурларини сочиб, дала чиройига-чирой қўшганди. Жилдираб оқаётган сув бетига тушиб турган ой нури шапалоқ япроқлар орасида жилваланарди...

Ойдин кечада пахтазор бўйлаб икки киши юраркан, кундузги меҳнатга якун ясаётгандек бўлиб туюларди. Ҳақиқатда ҳам шундай: ёз фаслининг иссиқ кунларида маржон-маржон тер тўкиб чопиқ, культивация қилган азаматларнинг меҳнати туфайли, мана ҳозир ғўзалар тобора ўсаётгандек.

— Сувдан олдин нам юрса, ғўза қониқарди, — Аҳмадота шеригига уқдирарди, — ўғит роса етарли солинаяпти, ишлови ҳам жойида, сен блан мен сувга яхши қондирсак кўпчиликнинг меҳнати кўзга кўринади, шона, гул тўкилмайди, кўсаклар тез етилади!

— Сув экиннинг қони, деб бекорга айтмаганлар, — устозининг сўзини тасдиқлади Маликака, — ишловдан кейин сув ичган ғўза яйрайди...

Аҳмадота шогирдига «эҳтиёт» бўлишни та'кидлаб, дала шийпони томон кетди. У нарироққа борди-ю, яна қайтиб келди ва «эрталаб барвақт келаман, нариги пайкалга ўзим сув тарайман», деб қўшиб қўйди.

Қаторлардаги сув кумуш арқон сингари тобора узоққа чўзилиб борар, минглаб туп ғўзаларни баҳраманд қиларди.

* * *

Ўртасарой районидаги Свердлов номли колхознинг минг гектардан ортиқ майдонни эгаллаган пахтазорида меҳнат жўшқинлиги авжланарди. Ҳарбир куни, ҳатто ҳарбир соати пахтакор учун қимматли ҳисобланган июль ойида колхоз а'золари ғўзани тўла икки марта парвариш қилиш, икки марта қондириб суғориш мажбуриятини олганлар.

Колхознинг С. Турғунбоев бошлиқ бригадаси ва шу бригададаги Аҳмад Омонқулов бошлиқ звено а'золари ғўза парваришини бир-бирига боғлаб олиб бориб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Уста пахтакор, тажрибали сувчи Аҳмадота Омонқулов бошлиқ звено а'золари 33 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил етиштириш учун курашаётирлар. Турсуной Худойқулова, Анор Қоратоева, Зайнаб Бойсунова каби ишчан колхозчилар кундалик чопиқ нормаларини доим ошириб бажараётирлар. Универсалчи Э. Жўраев шу кунгача бригаданинг ғўзасини тўрт марта культивация қилиб берди ва икки марта СУЗ блан ўғитлаб чиқди.

Катта хўжаликнинг битта бригадасида ишнинг бориши шу хилда. Колхознинг бошқа бригада, звено а'золари ҳам улардан ўрнак олиб меҳнат қилаётирлар ва бу йил она-Ватанга кўп ҳамда а'ло сортли пахта етиштириб бериш учун бирдамлик блан курашмоқдалар.

С. МАҲКАМОВ.

Қолоқ колхозларга э'тибор берилмаётир

Ўртачирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхоз ўтган йили пахта топшириш планини бажармаган эди. Бунга албатта, ғўзани парвариш қилишда агротехника қоидаларига амал қилмаслик сабаб бўлган эди. Афтидан колхоз раҳбарлари ўтган йилги хатолардан тўғри хулоса чиқармаган бўлсалар керак, 856 гектар ердаги ғўзалар бу йил ҳам ёмон парвариш қилинмоқда. Кўп ҳолларда агротехника қоидалари бузилмоқда, звено принципига риоя қилинмаётир.

Масалан, колхознинг М. Тошматов бошлиқ бригадасида 85 гектар пахта майдонида 4 звено бор. Броқ бу звенолар, фақат расмият учунгина тузилган. Аслида звеноларга бириктирилган экин майдонлари белгилаб берилмаган. Шунинг учун ғўза парвариши пала-партиш бормоқда. Ҳатто 28 гектар ердаги ғўза 3 июльгача суғорилмаган. А. Ашуров звеносида эса 20 гектар ердаги ғўзаларни сув босиб кетган. Айни шу звенода «чопиқдан чиқди» дейилган ғўзалари ҳам бегана ўтлар ичида қисилиб ётибди.

О. Дадабоев бошлиқ звенода 2 гектардан кўпроқ ердаги ғўзалар парвариш қилинмаганлиги учун, ўт ичида кўмилиб кетиб ўсмай қолган.

Бригадага 40 киши бириктирилган бўлса ҳам ишга фақат 25—30 киши қатнашмоқда. Буларнинг ҳам кўпи нормани бажармайдилар. Бригада бошлиғи Тошматов далада кам бўлади. У, колхозчилар бажараётган ишнинг сифатини текширмайди. Ишлабчиқаришга раҳбарлик қилишни табельчи Эркабоевга топшириб қўйган. Ўзи эса бошқа — иккинчи даражали, кўпинча ўзининг шахсий ишлари блан банд бўлиб юради.

Ғўза парваришида юз бераётган бундай ярамас аҳвол биргина Тошматов бригадасида эмас, балки, бошқа бригадаларда ҳам бор. Айниқса М. Турсунқулов бригадасида ғўзаларнинг аҳволи жуда ачинарли. Бригадага «раҳбарлик» қилишда Турсунқулов ҳам Тошматовдан қолишмайди. У кўпинча, фақат тушки овқат тайёр бўлган вақтдагина далада пайдо бўлади.

Карл Маркс номли колхозда дала ишларига оператив раҳбарлик қилинмаётир. Колхоз правлениесининг а'золари уёқда турсин, ҳатто участка бошлиқлари — А. Юсупов, У. Абдуллаев, колхоз агрономи Абдуллаевлар ҳам даладаги ҳақиқий аҳволни яхши билмайдилар. Натижада бригада ва звено бошлиқларининг иши устидан контрольлик, шунингдек уларга нисбатан талабчанлик йўқ. Карл Маркс номли колхозда ҳосил тўплаш зарур бўлган ҳозирги кунларда ғўза парвариши юзаки ўтказилмоқда. Бу эса мўл ҳосил олишни хавф остида қолдирмоқда.

Аммо ишнинг шу хилда бориши колхоз раҳбарларини (раиси Х. Хусаинов, партия ташкилотининг секретари Ўлмасов) ҳечбир ташвишга солмаётир, аксинча улар беғамлик, бепарволик йўлига кириб олганлар. Бунга Ўртачирчиқ районининг раҳбарлари ҳам айиблидирлар. Чунки Карл Маркс номли колхоз районда қолоқ колхозлардан бўлиб келган. Ваҳоланки бу колхоз район раҳбарларининг доим диққат марказида туриши керак эди. Карл Маркс номли колхоздаги аҳвол, қолоқ колхозларни илғорлар даражасига етказиб олиш учун зарур чоралар кўрилмаётганлигининг далилидир.

Мўл ҳосил тўплаш даврининг ғанимат кунлари ўтиб бормоқда. Ўртачирчиқ район раҳбарлари Карл Маркс номли колхоздаги аҳвол блан яқиндан шуғулланишлари ва ғўза парваришида юз бераётган қолоқликни тезда бартараф қилиш тадбирларини кўришлари керак.

Х. СУЛАЙМОНОВ.

Ғўза яхши парвариш қилинмаётир

Оржоникидзе районидаги Охунбобоев номли колхоз (раиси Ж. Наримов) ва «Сталинград» колхози (раиси Қ. Юсупова) ўтган йили ғўза парваришини қониқарсиз ўтказиб, пахта тайёрлаш планини бажармаган эдилар. Бу колхозлар бу йил ҳам ўтган йилдагидек ғўзаларни агротехника талабларига мувофиқ равишда парвариш қилмаётирлар. Чопиқ, культивация, суғориш планли равишда олиб борилмаётганидан ғўза ривожланишдан анча орқада қолмоқда. Ғўза парваришида қилинаётган ишларнинг сифати жуда паст.

Ҳар иккала колхозда ҳам кўпгина майдонда ғўзаларни ўргимчаккана, шира босган. Броқ бу зараркунандаларга қарши ҳечқандай кураш олиб борилмаётир.

Бу колхозларда ғўза парваришининг орқада қолаётганлигига ва иш сифатининг паст бўлишига меҳнатнинг тўғри уюштирилмаганлиги ва интизомнинг бўшлиги сабаб бўлмоқда. Шу нарса ачинарлики, бригада рўйхатига киритилган кишиларнинг ҳаммаси дала ишларига қатнашмайди, бировлар бошқа ишлар блан банд бўлса, ба'зи бировлар ишга кечикиб чиқади. Масалан, Охунбобоев номли колхознинг Т. Ғоипов бошлиқ бригадасида 38 ўрнига 26, А. Юсупов бошлиқ бригадасида 38 ўрнига 23 киши, К. Жойдоқбоев бригадасида 30 ўрнига 18 киши дала ишларига қатнашади. Бу колхознинг бошқа бригадаларида, шунингдек «Сталинград» колхозида ҳам шундай аҳвол ҳукм сурмоқда. Бунинг натижасида звено бўлиб ишлаш принципи бузилмоқда. Шунинг учун звено ерлари ва ундаги экин эгасизланган, ҳосил учун кураш сусайиб, ғўзалар яхши парвариш қилинмаётир.

Меҳнатни ҳисобга олиш яхши йўлга қўйилмаганидан колхозчиларга бериладиган аванслар тўғри тақсимланмаётир.

Бу колхозларда оммавий-сиёсий ишлар ҳам ўзибўларчиликка ташлаб қўйилган. Агитаторларнинг иши системали уюштирилмаган, суҳбат, лекциялар тартибли ўтказилмайди. Дала шийпонлари колхозчиларнинг маданий дам олиш жойига айлантирилмаган, газета, журналлар келтирилмайди.

Охунбобоев номли ва «Сталинград» колхозларида ғўза парваришидаги ҳозирги ёмон аҳвол ҳосил тақдирини хавф остида қолдираётир.

Оржоникидзе район партия ва совет ташкилотлари қолоқ колхозлардаги ишни яхшилаш, уларни илғор колхозлар даражасига етказиб олиш учун амалий тадбирлар кўришлари керак.

Қ. ҲИКМАТОВ.

Ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқи— халқ-демократик тузумнинг мустаҳкам асоси

Халқ демократияси мамлакатларидаги социалистик қурилиш муваффақиятларининг асоси ишчилар синфи блан меҳнаткаш деҳқонлар ўртасидаги иттифоқдир. Икки дўстона синф ўртасидаги бу иттифоқ ишчилар синфи диктатурасининг формаларидан бири бўлган халқ-демократик тузумнинг мустаҳкамлиги ва бузилмаслигининг гаровидир.

Ишчилар синфи раҳбарлик ролини ўйнаган ҳолда ишчилар блан деҳқонлар ўртасида тузилган иттифоқ—социалистик революция ғалабасининг зарурий шарти ва пролетариат диктатурасининг олий принципидир. Марксизм-ленинизм, энг илғор ва изчил революцион синф бўлган пролетариат барча меҳнаткашлар оммасини капиталистлар ва помешчиклар зулмидан озод қилишга, янги ижтимоий тузумни қуриш учун курашда раҳбарлик қилишга да'ват этилган, деб та'лим беради. Меҳнаткаш деҳқонларнинг иқтисодий аҳволи ишчилар синфининг иқтисодий аҳволидан фарқ қилса ҳам, уларнинг ҳаётий ва туб манфаатлари оқибат натижада ишчилар синфи манфаатларига мос келади. Капитализм деҳқонларни ҳам қаттиқ эксплуатация қилади. Улар пролетариат раҳбарлиги остидагина озод ва бахтли ҳаётга эришаоладилар. «Фақат пролетариатгина, — йирик ишлабчиқаришда ўйнаётган ўз роли туфайли, — деб ёзган эди В. И. Ленин, — барча меҳнаткашлар ва эксплуатация қилинучилар оммасининг йўлбошчиси бўлишга қобилдир, буржуазия бу меҳнаткашлар ва эксплуатация қилинучилар оммасини кўпинча пролетарларни эксплуатация қилиш, эзиш, қисишдан кам эмас, балки кўпроқ эксплуатация қилади, эзади, лекин бу омма ўз озодлиги учун **мустақил суратда** курашишга қобил эмас» (Асарлар, 25 том, 444-бет).

Шу блан бирга, деб кўрсатган эди Ленин ва Сталин, пролетариат ўз олдидаги улуғ мақсадларни амалга ошириш учун барча меҳнаткашлар блан, даставвал деҳқонлар блан иттифоқ тузишга муҳтождир. Ишчилар синфи ва унинг авангарди Коммунистик партия социализм ғалабаси манфаатлари учун бу иттифоқни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш ҳақида, бу иттифоқда ишчилар синфининг раҳбарлик ролини кучайтириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилишлари керак.

Коммунистик партия раҳбарлиги остида дун'ёда биринчи социалистик жамият қуриб олган ва ҳозир коммунизм сари ишонч блан олға бораётган Совет Иттифоқи халқларининг намунаси амалда бутун дун'ё меҳнаткашларига ишчилар синфи ва деҳқонлар иттифоқининг буюк ўзгартирувчи кучини кўрсатмоқда.

Халқ демократияси мамлакатларидаги коммунистик ва ишчи партиялари ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқини тинмай мустаҳкамлашда ва бу иттифоқда ишчилар синфи раҳбарлик ролини кучайтиришда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг жуда бой тажрибасига суянмоқдалар.

Европадаги халқ демократияси мамлакатларида ишчилар блан деҳқонлар иттифоқи ватанпарвар кучларнинг фашист босқинчиларига қарши кураш олиб борган йилларида мустаҳкамланабошлаган эди. Бу кураш яққол антиимпериалистик характерга эга эди. Бу кураш фашизм томонидан қулликка солинган энг кенг халқ оммаси ҳаётий манфаатларига мос эди. Шу блан бирга бу кураш фашизм блан иттифоқда бўлган помешчиклар ва йирик буржуазияга ҳам қарши қаратилган эди. Курашнинг кенгайиб бориши жараёнида ишчилар синфи коммунистик партиялар раҳбарлиги остида халқ оммасини фашизм блан бирлашиб кетган реакцион буржуа-помешчиклар режимига қарши сафарбар қилди, буржуа партияларининг халққа қарши эканлигини фош қилди, буржуазиянинг деҳқонларга та'сирини кучсизлантиришга, ўзининг деҳқонлар блан иттифоқини мустаҳкамлашга ҳаракат қилди. Шу йўл блан ишчилар синфи ривожланиб бораётган курашда ўз гегемонлигини та'минлади. Бу ишчилар синфига буржуа-демократик революция вазифаларини муваффақият блан тугаллаш ва шундан кейин меҳнаткашларни ва эксплуатация қилинаётган оммани социалистик революция томон бошлаб бориш имкониятини берди.

Халқ-демократик революциясининг ғалабаси ҳокимиятнинг кенг халқ оммаси қўлига ўтганини кўрсатар эди. Демократик ҳукуматларда ишчилар синфи раҳбарлик ролини ўйнар эди. Халқ демократияси мамлакатларидаги коммунистик ва ишчи партиялари буржуа партияларининг қаршилигини синдириб, ижтимоий турмушда кенг демократик ўзгаришлар ясадилар. Коммунистик партиялар ташаббуси блан ва улар раҳбарлиги остида амалга оширилган революцион аграр ўзгаришлар ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлашда ва демак, революциянинг бундан кейинги боришида ғоят катта аҳамиятга эга бўлди.

Марказий ва Жанубий—Шарқий Европа мамлакатларида буржуа-помешчик тузуми бўлган вақтда деҳқонлар ерга жуда ташна эдилар ва улар помешчиклар томонидан шафқатсиз эксплуатация қилинар эдилар. Масалан, Польшада хўжаликларнинг 87 проценти қўлида 32 процент ер бўлиб, хўжаликларнинг бир процентидан камроғини ташкил қилучи йирик хўжаликлар ерларнинг 47 процентдан кўпроғини эгаллаб олган эдилар. Венгрияда эса хўжаликларнинг ярим процентини ташкил қилучи йирик хўжаликлар қўлида ерларнинг 43 проценти тўпланган эди.

Ишчилар синфи қишлоқ меҳнаткашларини помешчикларга қарши, помешчиклар ерини бўлиб олиш учун қат'ий курашга чақирди. Реакциянинг жуда қаттиқ қаршилигига қарамай, помешчикларнинг ерлари деҳқонларга олиб берилди. Энг қора реакцион кучларнинг таянчи бўлган помешчиклар синфи тугатилди. Европадаги халқ демократияси мамлакатларининг деҳқонлари халқ ҳокимияти қўлидан 15 миллион гектардан кўпроқ ер олдилар, юқори ижара ҳақи ва оғир солиқлардан қутилдилар.

Коммунистик ва ишчи партиялари ер реформаларини ўтказишда Европадаги халқ демократияси мамлакатларининг деҳқонларида алоҳида тарихий ривожланиш туфайли ўз ер участкасига жуда қаттиқ ёпишиб олиш туйғуси вужудга келганлигини ҳисобга олдилар. Халқ демократияси мамлакатларида халқ революциясининг ғалабасидан кейин ишчилар ва деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш мақсадида ерга хусусий мулкчилик сақланиб қолди. Помешчиклардан тортиб олинган ерларнинг асосий қисми камбағал ва ўрта деҳқонларга берилди.

Халқ демократияси мамлакатларидаги меҳнаткаш деҳқонлар халқ ҳокимияти қўлидан ер ва озодлик олиб, ишчилар синфи теварагига янада мустаҳкамроқ жипслашдилар. Ишчилар синфи блан иттифоқ тузиш туфайлигина деҳқонлар, панлар ва боярларнинг асрлар давомидаги зулмидан қутилдилар, ишчилар синфи блан биргаликда ўз мамлакатларининг хўжайини бўлиб олдилар. Бу — социалистик революциянинг янада янги муваффақиятлар қозонишини та'минлайдиган ҳал қилучи шартлардан биридир.

* * *

Халқ демократияси мамлакатларидаги амалга оширилаётган социалистик индустриялаш сиёсати ишчилар синфи манфаатларигагина эмас, балки деҳқонлар манфаатига ҳам мосдир. Бу сиёсат бутун халқ хўжалигини реконструкция қилишни та'минлаб, қишлоқ хўжалигини техника блан та'минлаш учун зарур бўлган моддий база яратиб беради. Халқ демократияси мамлакатларидаги деҳқонлар социалистик оғир индустриянинг муваффақиятли тарзда амалга оширилиши блан қишлоқ кўпроқ ҳозирги замон қишлоқ хўжалик машиналари, химиявий ўғитлар олишига ўз тажрибаларида ишонмоқдалар. Коммунистик ва ишчи партияларининг халқ демократияси мамлакатларини қолоқ аграр мамлакатдан (улар капиталистик тузум даврида шундай эдилар) илғор, индустриялашган социалистик давлатларга айлантиришга қаратилган сиёсатини меҳнаткаш деҳқонлар активлик блан қўллаб-қувватламоқдалар.

Халқ демократияси мамлакатлари давлат ҳокимиятининг иқтисодий сиёсати деҳқонларни социализм қуришга жалб қилишга қаратилган. Бунда деҳқонларга ишонарли ва тушунарли йўллар блан ҳаракат қилиб, деҳқончилик экономикаси асосларини дарҳол синдиришга қаратилган йўллар қўлланилмайди. Аммо шу блан бирга бу йўл йирик умумлашган саноат блан майда хусусий мулкка асосланган деҳқон хўжаликлари ўртасидаги алоқани та'минлаши ва майда хусусий мулкка асосланган деҳқон хўжаликларининг секин-аста социалистик асосда қайта қурилишлари учун шароитлар яратиб бериши керак. Шаҳар блан қишлоқ ўртасидаги алоқаларни тўғри йўлга қўйишда та'минот-сотиш кооперацияларининг ривожланиши, халқ ҳокимиятларининг кредит ва солиқ сиёсатлари муҳим аҳамиятга эгадир.

Халқ ҳокимиятлари камбағал ва ўртаҳол хўжаликларни қулоқлар асоратидан ҳимоя қилади, қишлоқ буржуазиясининг эксплуататорлик тенденцияларини тугатади. Камбағалларга таяниш, ўрта деҳқонлар блан иттифоқда бўлиш ва қулоқларга қарши кураш олиб бориш — коммунистик ва ишчи партияларининг қишлоқдаги сиёсий шиори ана шундан иборатдир.

Халқ демократияси мамлакатларида социалистик индустриянинг ривожланиб бориши блан қишлоқ ва шаҳар ўртасидаги алоқанинг янги формалари вужудга келмоқда. Бу алоқалар натижасида саноат деҳқон хўжаликларининг ишлабчиқариш эҳтиёжларини борган сари кўпроқ қондирмоқда. Европадаги халқ демократияси мамлакатларида социализмнинг қишлоқдаги таянч пунктлари бўлган бирнеча юзлаб машина-трактор станциялари қурилган бўлиб, буларда ўнминглярча тракторлар ва минглярча комбайнлар бор. Бу йил Польша далаларида 45 минг трактор, Руминияда 25 мингга яқин, Болгарияда 15 мингга яқин трактор ишлайди. Чехословакия машина-трактор станцияларида 19 мингга яқин трактор бор.

Халқ демократияси мамлакатларида илғор агротехника тажрибасининг манбаи бўлган давлат қишлоқ хўжаликлари кенг тарқалган.

Халқ демократияси мамлакатларининг ишчилар синфи деҳқонларнинг ерни коллектив бўлиб ишлашга ўтишларини енгиллаштириш ҳақида ҳартомонлама ғамхўрлик қилмоқда. Бу мамлакатларда қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперацияларининг бирнеча формаси бор. Ҳарбир деҳқон ўз имкониятига қараб ўзига тушунарли бўлган формадаги кооперативчилик ҳаракатига қўшилиши мумкин.

Европадаги халқ демократияси мамлакатларидаги ишлабчиқариш кооперацияларининг энг оддий формаси ерни биргалашиб ишлаш учун шеркатларга бирлашишдир. Бу нарса ўз вақтида Совет Иттифоқида ҳам амалга оширилган эди.

Халқ демократияси давлатлардаги ишлабчиқариш кооперацияларининг энг кўп тарқалган формаси ҳозирги вақтдаги Болгария деҳқон хўжаликларининг меҳнат кооперативлари (ТКЗХ) типидаги кооперативлардир. Буларда бутун ишлабчиқариш воситалари ва меҳнат бирлашгандир. Кооператив а'золари яхлитланган ердан биргаликда фойдаланадилар, аммо ҳарбир киши кооператив ерига қўшган ўз ерига эгалик ҳуқуқини сақлаб қолади. Деҳқончилик кооперативларида меҳнатни ташкил қилиш ва бошқариш ишлари бизнинг колхозларимиз принципида қурилган. ТКЗХ даромадларининг бир қисми, я'ни кооператив а'золарининг шахсий эҳтиёжларига сарфланадиган қисми ҳарбир деҳқоннинг кооперативга қўшган ерининг катта-кичиклигига қараб тақсимланади.

Европа халқ демократияси мамлакатларидаги қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперациялари социалистик характерга эга. Ишлабчиқариш кооперативларининг айрим типларида ерга нисбатан хусусий мулкчиликнинг мавжудлиги пролетариат диктатураси давлати шароитида кооперацияларнинг социалистик характерга эга эканлиги ҳақидаги умумий қоидани ўзгартирмайди.

Кооперативларда ҳосилнинг, чорвачилик маҳсулдорлигининг, демак, даромаднинг якка хўжаликларга қараганда юқори эканлигини турмуш яққол кўрсатмоқда. Шуни айтиб ўтиш кифояки, 1953 йилда Болгария меҳнат деҳқончилик хўжаликларида якка хўжаликларга нисбатан қуйидаги процентда юқори ҳосил олинган: буғдой — 21,7 процент, жўхори — 18.5 қандлавлаги — 27,7, пахта — 32 процент.

Ҳозирнинг ўзидаёқ халқ демократияси мамлакатларидаги деҳқонларнинг кўпгина қисми қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперативларига бирлашган. Масалан, Болгарияда ишлабчиқариш кооперативларига бутун экин майдонининг 60 проценти, Чехословакияда 33 проценти, Венгрияда 18, Польшада 9 проценти бирлаштирилган.

Ишлабчиқариш кооперацияларининг ривожланиши деҳқонларни ишчилар синфи атрофига янада маҳкамроқ жипслаштиради, деҳқонларни социализм қуришнинг бевосита қатнашчисига айлантиради, қишлоқда социалистик типдаги ишлабчиқаришни вужудга келтиришни та'минлайди.

* * *

Коммунистик ва ишчи партиялари, халқ ҳокимияти қишлоқ хўжалигини социалистик асосда қайта қуришни амалга ошириш блан бирга меҳнаткаш деҳқонлар хўжалигини ривожлантириш учун қулай шароитлар яратиб бериш ҳақида ғамхўрлик қилмоқдалар. Халқ ҳокимияти деҳқонларга хўжалик маҳсулдорлигини юксалтиришларида актив ёрдам бермоқда.

Ҳозирги вақтда ҳатто янги ижтимоий тузумнинг душманлари ҳам халқ демократияси шароитида деҳқонлар урушдан илгаригига қараганда яхшироқ яшаётганликларини э'тироф этишга мажбур бўлмоқдалар.

(ОХИРИ ТУРТИНЧИ БЕТДА)

КИНО

Мактабларда имтиҳонлар тамом бўлди. Йил бўйи болаларнинг шовқин-сурони, ўйин-кулгилари блан тўлиб-тошган мактаб биноси энди бўшаб қолди. Ўқувчилар янги ўқув йилигача маданий дам оладилар, пионер лагерьларида ва санаторияларда, саёҳатларда ва походларда бўладилар.

Айрим ўқувчилар — етуклик аттестатини олган ўқувчилар жонажон мактаблари блан хайрлашдилар.

Етуклик аттестати... Бу ўқувчиларнинг мактабда олган баҳоларини кўрсатиб турувчи бир оддий қоғоз бўлибгина қолмай, балки уларни мустақил ҳаётга узатувчи йўлланмадир.

Ҳозирги кунда пойтахт экранларида кўрсатилаётган «Етуклик аттестати»[1] фильми ана шу воқиани ҳикоя қилади.

Сўнгги вақтларда бахтиёр болаларимизнинг ўқиши, ҳаёти, бир-бирларига муносабати, дўстликлари тўғрисида янги фильмлар яратилмоқда. «Етуклик аттестати» фильми ҳам ана шундай фильмларнинг биридир. Фильм юқори синф ўқувчиларининг ҳаёти, уларни тарбиялаш ва комсомол турмушини ёрқин акс эттириши блан тамошабинларнинг э'тиборини ўзига тортади.

Янги ўқув йили бошланади. мана, ёруғ ва тоза мактабнинг кенг зали. Озода кийинган ўқувчилар саф тортиб туришти. Мактаб директори ўқувчиларни янги ўқув йили блан табриклайди.

... Биринчи званок чалинади. Фильм кадрлари бизни — 10-нчи синфга олиб киради. Фильмнинг асосий қаҳрамонлари ҳам 10-нчи синфда.

Фильмнинг бош қаҳрамони — ўнинчи синф ўқувчиси Валентин Листовский борган сари айнийбошлайди. У, мактабни тамомлаш, я'ни мустақил ҳаётга қадам қўйиш олдидан жиддий хатоларга йўл қўяди.

Валентиннинг бузилишига атрофдаги муҳит ва унинг Валентинга муносабати сабаб бўлади. Бу нарса турмушимизда тез-тез учраб туради. Бу нарсалар шунинг учун содир бўладики, айрим вақтларда мактабда, кўпинча уйда ўқувчининг қобилиятига ортиқча баҳо бериб, уни эркалатиб юборадилар. Натижада ўқувчи бундан мағрурланиб, ёмон ўқийбошлайди, ўртоқларини менсимайди.

Фильм қаҳрамони Валентин ҳам шу аҳволга тушади. Валентинни уйда отаси «менинг ўғлим ажойиб математик бўлиб етишади» деб тез-тез мақтаниб юрса, мактабда математика ўқитувчиси унинг «ажойиб қобилияти» тўғрисида ҳардоим гапиради.

Бу ҳоллар Валентиннинг характерини бутунлай ўзгартириб юборади. У, кеккайиб кетади, ўртоқларини менсимайбошлайди, ҳатто коллективга нисбатан ҳам нотўғри муносабатда бўлади. Бунинг устига, у комсомол ташкилотининг топшириқларини ҳам бажармай қўяди. Шу сабабли мактабнинг умумий комсомол мажлиси Валентинни комсомолдан ўчиради.

Бундан та'сирланган Валентин ўз хатоларини тушунабошлайди. Уйда ва мактабда ўзини нотўғри тутаётганлигини, ўртоқлари эса ҳақ эканлигини англайди.

Бу ерда шуни айтиб ўтиш лозимки, фильмда Валентиннинг тузалиши, қайта тарбияланиши яхши очиб берилмаган. Унинг айбларини бўйнига олиб, комсомол ҳаётига қайтиб келишига тамошабин ишонмайди. Чунки, фильмда Валентиннинг тузалишига кам э'тибор берганлар, бунга айрим эпизодларгина бағишланган.

Валентин Листовский ролини ёш қобилиятли артист В. Лановой ижро этади. Артист Валентин образининг моҳиятига тўла тушунган. Шунинг учун ҳам у, кўп эпизодларда ўз қаҳрамонининг характери ва ички дун'ёсини усталик блан очиб беради.

Фильмда Валентиннинг Вика блан бошланган севгиси берилиб, яхши қилинган. Аммо, бу нарса муваффақиятли ҳал этилмаган. Тамошабин бу икки ёшнинг севгисига ишонса ҳам, лекин, уларнинг ҳақиқий дўст эканликларига ишонмайди. Бунинг устига Вика ролини ўйнаган артист Г. Ляпина образнинг ички дун'ёсини очабилмаган. У, кўпинча хафа ҳолда кўринади.

Мактаб комсомол ташкилотининг секретари Женя Кузнецов тамошабиннинг симпатиясини дарҳол ўзига тортади. Женя Кузнецов номусли соф юракли, ўз ўртоқлари олдида ҳурматли йигит. Бу жиҳатдан Женя образи Валентин образига қарама-қарши туради.

Женя комсомол ташкилотининг секретари бўлиши блан бирга, Валентиннинг энг яқин дўсти ва синфдоши ҳамдир. Шунинг учун Валентиннинг айнайбошлаши Женяни ташвишга солади. У, Валентинни комсомолдан ўчиришни таклиф қилиб, тўғри иш қилади.

Лекин, Женя образида ҳам фильм авторлари жиддий камчиликка йўл қўйганлар. Женя ўз дўсти Валентин блан алоҳида гаплашмайди, унинг тузалишига ёрдам бермайди. Аммо, артист В. Грачев ижросида Женя Кузнецов образи асосан муваффақиятли чиққан.

Кекса педагог Борис Иванович образининг муваффақиятли чиқиши фильмнинг ютуқларидан биридир. Борис Иванович ўзининг бутун умрини шарафли ишга — ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига бағишлайди. Борис Иванович ролини ижро этган артист Г. Черноваленконинг хизматини алоҳида та'кидлаб ўтиш лозим.

Ёш артист В. Граскин қолоқ, доим икки олиб ўқувчи Гражданкиннинг сатирик образини моҳирона чизиб берган.

Мактабда уюштирилган бал-маскарад яхши чиқмаган. У, ҳаддан ташқари бўртдириб юборилган.

Юқорида кўрсатиб ўтилган камчиликлардан қат'ий назар, фильм мактаб ўқувчиларининг ҳаётини ўзида тўла акс эттириши блан қимматлидир.

Воси' МАҲКАМОВ.

[1] Янги, рангли бадиий фильм, Л. Граскина сценарийси, Т. Лукашевич постановкаси, оператор С. Шейнин, рассом А. Жаренов, композитор Л. Шварц, «Мосфильм» киностудияси 1954 йилда ишлаб чиқарган.

В. М. МОЛОТОВ ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ БЛАН СУҲБАТ ҚИЛДИ

ЖАНВА, 12 июль. (ТАСС). Бугун СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари ва Ташқи ишлар министри В. М. Молотов ташқи ишлар министрлари кенгашида қатнашмоқ учун Жанвага қайтиб келган ХХР Давлат Ма'мурий Кенгаши бош министри ва Ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай блан узоқ вақт суҳбат қилди.

В. М. Молотов А. Иден блан учрашди

ЖАНВА, 12 июль. (ТАСС). Бугун совет делегациясининг биносида СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов ташқи ишлар министрлари кенгашида қатнашмоқ учун Жанвага қайтиб келган Буюк Британия Ташқи ишлар министри А. Иден блан суҳбат қилди.

СССРда атом энергияси асосида ишлайдиган ва жаҳонда биринчи ҳисобланган электростанциянинг ишга туширилганлиги тўғрисида ҳинд газетасининг ёзганлари

ДЕҲЛИ, 12 июль. (ТАСС). «Таймс оф Индиа» газетаси ўзининг бошмақоласида Совет Иттифоқида атом энергияси асосида ишлайдиган ва жаҳонда биринчи ҳисобланган электростанциянинг ишга туширилганлиги тўғрисида хабар бериб, бу воқиа «саноатда атом энергиясидан фойдаланиш йўлидаги революция»нинг бошланишидир, деб та'кидлайди. Газета атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланишни табриклайди.

П. Мендес-Франс Фам Ван Донг блан учрашди

ПАРИЖ, 12 июль. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги Жанвадан хабар беради: бугун Франция министрлар совети раиси ва ташқи ишлар министри П. Мендес-Франс Вьетнам Демократик Республикаси бош министрининг ўринбосари Фам Ван Донг блан суҳбат қилди.

Суҳбат икки соатдан кўпроқ давом этди.

СССР Давлат халқ рақси ансамблининг Польшадаги концертлари

ВАРШАВА, 11 июль. (ТАСС). СССР Давлат халқ рақси ансамблининг Игорь Моисеев раҳбарлигида, Польшадаги концертлари тамом бўлди. Ансамбль халқ Польшасининг ўнта шаҳарида бўлиб, 14 концерт қўйиб берди, бу концертларда 130 мингдан кўпроқ тамошабин ҳозир бўлди. Польша жамоатчилиги совет артистларининг концертларини самимий кутиб олди.

Кеча Польша пойтахтининг энг катта спорт залида ансамбль И. В. Сталин номидаги маданият ва фан саройини қурувчи совет ва поляк бинокорлари учун концерт қўйиб берди. Кечқурун Польша Халқ Республикаси давлат кенгашининг раиси А. Завадский СССР давлат халқ рақси ансамбли шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Польша бирлашган ишчи партияси МК Сиёсий бюросининг а'золари, давлат кенгаши ва ҳукумат а'золари, Польша пойтахтининг маданият ва сан'ат арбоблари, «Мазовше» давлат халқ ашула ва рақс ансамблининг ва поляк қўшини ашула ва рақс ансамблининг артистларидан бир группаси ҳозир бўлдилар. Қабул маросимида СССРнинг Польшадаги элчиси Н. А. Михайлов ҳам ҳозир бўлди.

Совет меҳмонларини А. Завадский самимий табриклади. И. Моисеев ўзининг жавоб нутқида Польшада ансамбль коллективи самимий кутиб олинганлиги учун ташаккур изҳор қилди.

Чжоу Энь-лай Жанвага қайтиб келди

ЖАНВА, 12 июль. (**ТАСС махсус мухбири**). Хитой Халқ Республикаси Давлат ма'мурий кенгашининг бош министри ва ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай бугун Жанвага келди.

Жанва аэродромида Чжоу Энь-лайни СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари ва СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов, Вьетнам Демократик Республикаси бош министрининг ўринбосари Фам Ван Донг, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. В. Кузнецов, ХХР ташқи ишлар министрининг ўринбосарлари Чжан Вэнь-тянь ва Ли Кэ-нун, Ҳиндистон бош министри Нерунинг вакили Кришна Менон, СССР, Хитой Халқ Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикаси Жанва кенгашидаги делегацияларининг маслаҳатчилари ва экспертлари кутиб олдилар.

Чжоу Энь-лай матбуот вакилларига қуйидаги баёнотни топширди:

«Мен бу ажойиб тинч шаҳарга қайтиб келишимдан бахтиёрман, у халқаро кескинликни юмшатиш учун алоҳида аҳамиятга эгадир.

Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклаш тўғрисидаги масала юзасидан ташқи ишлар министрларининг иштироки блан ўз ишини яна бошлаётган Жанва кенгаши муҳим даврга қадам қўймоқда. Мен ишонаманки, агар манфаатдор томонларнинг ҳаммаси тинчлик ўрнатиш учун келишиш руҳида ҳаракат қилса, у вақтда Жанва кенгаши ўзининг Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклашдан иборат буюк вазифасини тезда бажараолади.

Мен ишонаманки, бизларнинг ҳарбиримиз ана шу мақсадга эришиш учун куч-ғайратни сарф қиламиз».

ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛАРИНИНГ ЖАНВА КЕНГАШИ ҲАҚИДА ИНГЛИЗ ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 12 июль. (ТАСС). Ташқи ишлар министрлари Жанва кенгашининг Ҳинди-Хитойда тинчликни тиклаш йўлида қилаётган ишига қарши Қўшма Штатларнинг саботажлик қилиш блан дўқ қилаётганлиги Англия ва Франция сиёсий доираларини ғазаблантирмоқда.

Бирқанча инглиз газеталари дипломатик обзорчиларининг хабар беришича, Англия Франциянинг Қўшма Штатларни ташқи ишлар министрларининг яна бошланган Жанва музокараларига юқори мансабдаги вакилини юбормаслик ҳақидаги ўз қарорини ўзгартиришга кўндириш йўлидаги уринишларига қўшилган. «Рейнольдс ньюс» газетасининг дипломатик обзорчиси Американинг Жанвада фақат технический маслаҳатчигина қолдириш блан чекланиш ҳақидаги қарорига тўхталиб, бундай деб ёзади: «Даллес энг бошдаёқ кенгашнинг боши берк кўчага кириб қолажагини исботлашга қарор берди. Американинг тактикаси уруш ҳаракатларини тўхтатишни мумкин бўлмаган бир нарсага айлантириб қўйишга қаратилган».

«Даллеснинг ўзи ҳам, Беделл Смит ҳам Жанвага қайтиб бориш ниятида эмаслиги ҳақида қилган баёноти,— деб ёзади «Обсервер» газетасининг дипломатик обзорчиси,— Лондонда анча кучли норозилик туғдирди».

ҒАРБИЙ ГЕРМАНИЯНИ ҚАЙТАДАН ҚУРОЛЛАНТИРИШГА ҚАРШИ

Буюк Британия Коммунистик партияси ижроия комитетининг мажлисида

ЛОНДОН, 12 июль. (ТАСС). «Дейли уоркер» газетасининг хабар беришича, Буюк Британия Коммунистик партияси бош секретарининг ёрдамчиси Жорж Мэтьюз кеча Коммунистик партия ижроия комитетининг мажлисида нутқ сўзлаб, Англия ишчилар ҳаракатини Ғарбий Германиянинг қайтадан қуроллантирилишига йўл қўймаслик учун бутун куч-қувватни сарфлашга чақирган. «Агар америкалиларнинг собиқ нацистлар қўлига мунтазам армияни топшириб қўйиш ҳақидаги планлари рўёбга чиқса, — деган Мэтьюз, — у вақтда бу учинчи жаҳон уруши йўлида қўйилган катта қадам бўлади. Модомики, Аденауэр ҳозирги вақтдаёқ Францияни худди Гитлер сингари ҳокимларча ва мағрурлик блан таҳқир этаётган ва қўрқитаётган экан, герман империализми тамомила қуроллангандан кейин нима бўлади? Тинчлик кучлари бу хил планларнинг амалга оширилишига йўл қўймаса, бу ғалаба тинчлик иши учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади».

ҚАРЛОВИ ВАРИДА ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛЬ

КАРЛОВИ ВАРИ, 11 июль. (ТАСС). Бугун Карлови Варида 8-нчи халқаро кинофестиваль очилади. Кинофестивальда 30 дан кўпроқ давлат, шу жумладан СССР, Хитой Халқ Республикаси, Европадаги халқ демократияси мамлакатлари, Англия, Франция, Италия, Финляндия, Япония, Аргентина ва бошқа мамлакатлар қатнашади.

«Тинчлик учун, халқлар дўстлиги учун, инсониятнинг олижаноб интилиши учун!» деган шиор остида ташкил қилинаётган фестивальда 40 та тўла метражли ва юзга яқин қисқа метражли фильм кўрсатилади.

СССР Маданият министрлиги Кинематография бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Н. К. Семенов бошчилигида совет делегацияси кинофестивальга келди.

Фестивальда «Содиқ дўстлар», «Мардлик мактаби», «Буни унутиш мумкин эмас» номли совет фильмлари ва «Тинчлик ҳамда дўстлик учун», «Лев Толстой», «Кубань далаларида», «Фитонциди» номли қисқа метражли фильмлар ва «Ўрмонзорда» ҳамда «Ўрмон концерти» номли мультипликацион фильмлар кўрсатилади.

Карлови Варида ма'лум бўлишича, фестиваль номига Чарли Чаплиндан табрик телеграммаси олинган.

ГЕРМАНИЯДА ТАБИИЙ ОФАТ

БЕРЛИН, 12 июль. (ТАСС). Матбуотнинг хабар беришича, Ғарбий Германияда бўлган сув тошқини натижасида тахминан 100—200 миллион маркалик зарар етказилган.

Деярлик бир ҳафта давомида тўхтовсиз ёғиб турган кучли ёмғирдан Бавария районлари айниқса кўп зарар кўрганлар. Газеталарнинг хабар беришига кўра, Германиянинг жанубий қисмида ва Австрияда сув босган районлардан кейинги кунларда 30 минг киши кўчирилган. Шундай қилиб, бир ҳафта ичида кўчирилган аҳолининг умумий сони 50 минг кишидан ортиқдир. Дастлабки ма'лумотларга кўра, шу вақт ичида 15 киши ҳалок бўлган.

Ёмғир тўхтаганлигига қарамай, ба'зи жойларни яна сув босган. Масалан, Нюрнберг яқинидаги катта территорияни 11 июльга ўтар кечаси сув босиб кетган. Нюрнбергнинг ўзи ҳам сув тошқини хавфи остида қолган. Жанубий Бавариянинг бирқанча районларида аҳоли яшайдиган кўпгина қишлоқ пунктлари ва ба'зи кичик шаҳарлар сув остида қолган.

Табиий офат Германия Демократик Республикасининг ба'зи районларига ҳам ёйилган.

АДН агентлигининг хабар беришича, Лейпциг, Гера, Карл Маркс—Штадт, Галле округларининг районлари зарар кўрган. Бу округларда 6 минг гектарга яқин майдонни сув босган. Бу районлардан қарийб 4 минг киши кўчирилган.

Ёққан ёмғирнинг қалинлиги ба'зи жойларда 175 миллиметргача етган. Далалар ва пичанзорлар сув остида қолган. АДН агентлиги, шунчалик кўп ёғингарчилик 75 йилдан бери бўлгани йўқ эди, деб кўрсатади.

Сув тошқинига қарши курашувчи марказий комиссия сув тошқинидан зарар кўрган районларда кўрилган чоралар тўғрисида хабар беради ҳамда аҳолининг юксак активлик кўрсатаётганлигини та'кидлайди. Чунончи, 11 июльда Карл Маркс — Штадт округида сув тошқинига қарши курашда 50 минг кўнгилли қатнашган.

Совет оккупацион қўшинлари аҳолига катта ёрдам бермоқдалар. Газеталар ва радио совет солдатларининг аҳолидан ўнларча кишини муқаррар ҳалокатдан қутқазганликлари тўғрисида мисоллар келтирадилар.

Поль Робсон АҚШда ишдан маҳрум этилган

НЬЮ-ЙОРК, 11 июль. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлиги хабар беради: Поль Робсоннинг чет мамлакатларга чиқиш учун берилган паспорти бундан тўрт йил илгари АҚШ ма'мурлари томонидан конфескация қилинган эди. Поль Робсон Англияга ва Европадаги бошқа мамлакатларга бориш учун Қўшма Штатлардан чиқишга ўзига олти ой муддатга рухсат қилишни сўраб ариза берган. Робсон ўз аризасида четэлларга бориш унга ўзининг актерлик касби блан шуғулланиш ва кун кечириш мақсадида ишлаб пул топиш имкониятига эга бўлиш учун зарурлигини, чунки Америка театри, киноси, радиоси ва телевидениеси хўжайинлари Робсонни унинг сиёсий қарашлари учун «қора рўйхат»га киритганликларини уқтириб ўтади.

А. ИДЕН ЖАНВАГА КЕЛДИ

ЖАНВА, 12 июль. (**ТАСС махсус мухбири**). Буюк Британия ташқи ишлар министри А. Иден бугун Жанвага келди.

Аэродромда А. Иден қуйидаги баёнотни қилди: «Мен Жанва кенгашига қайтиб келишимдан хурсандман. Албатта, ҳали кўп иш қилиниши керак».

СОВЕТ ҲАРБИЙ КЕМАЛАРИ ОТРЯДИНИНГ ФИНЛЯНДИЯДА БЎЛИШИ

ХЕЛЬСИНКИ, 12 июль. (ТАСС). Совет ҳарбий кемалари отрядининг Хельсинкида бўлиши маҳаллий аҳолининг диққат марказида турибди. Об-ҳаво ёмон бўлишига қарамай, кемалар турган жой жуда гавжум.

Худди кечагидек бугун ҳам кемаларни жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашларнинг жуда кўп делегациялари, Хельсинки аҳолисидан мингларча киши келиб кўрди. Кемаларнинг таассуротлар ёзиб қолдириладиган дафтарларига совет халқига дўстлик ҳисларини изҳор қилган юзларча хатлар ёзилди. Бу хатларнинг авторлари Финляндия блан Совет Иттифоқи ўртасида тотувлик ва дўстликни мустаҳкамлашга чақирмоқдалар.

Хиеталахти кемасозлик корхонаси ишчиларининг делегацияси «Оржоникидзе» крейсерини келиб кўргач, қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: «Халқлар дўстлиги ва тотувликнинг энг мустаҳкам таянчини — Совет Армияси ва Флотини табриклаймиз».

«Финляндия-Совет Иттифоқи» жамиятининг делегациялари «Оржоникидзе» крейсерини келиб кўрдилар. Ана шу делегациялардан бири дафтарга қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: «Яхши кутиб олинганимиз учун «Финляндия-Совет Иттифоқи» жамиятининг Хельсинкидаги Валила райони филиали номидан ташаккур изҳор қиламиз. Финляндия блан Совет Иттифоқи ўртасида дўстлик ва тотувлик ҳукм сурсин».

ХЕЛЬСИНКИ, 12 июль. (ТАСС). Кеча Финляндия ҳарбий-денгиз кучлари қўмондони контр-адмирал О. Т. Койвисто буерда меҳмон бўлиб турган совет ҳарбий кемалари отряди шарафига зиёфат берди. Зиёфатда СССРнинг Финляндиядаги вақтинча ишлар вакили Н. Ф. Поселянов, совет ҳарбий кемалари отрядининг қўмондони контр-адмирал Г. С. Абашвили, штаб бошлиғи 1-нчи ранг капитан Кутай, «Оржоникидзе» крейсерининг командири 1-нчи ранг капитан Беляков, эсминецларнинг командирлари 2-нчи ранг капитанлар Николаев ва Хмоловский, СССРнинг Финляндиядаги ҳарбий атташеси вазифасини вақтинча бажарувчи полковник Денисенко, совет миссиясининг ва ҳарбий атташе аппаратининг мас'ул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросимида Финляндия ташқи ишлар министрлиги сиёсий бўлимининг бошлиғи Вуори, Финляндия ҳарбий-денгиз базаларининг бошлиқлари ва бошқа кишилар ҳам ҳозир бўлди.

ХЕЛЬСИНКИ, 12 июль. (ТАСС). Хельсинкида меҳмон бўлиб турган совет ҳарбий кемаларининг офицерлари, младший командирлари ва матросларидан бир группаси кеча Тампере шаҳрига экскурсия қилди. Экскурсия қатнашчилари В. И. Ленин музейини бориб кўрдилар, шаҳарнинг бошқа кўркам жойлари блан танишдилар. Шаҳар ма'мурлари совет меҳмонлари шарафига зиёфат бердилар.

БИЛДИРИШЛАР

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети барча депутатларга ма'лум қиладики, шу йил 19 июль, кеч соат 7 да шаҳар Советининг мажлислар залида (Сталин кўчаси, уй № 29) шаҳар Советининг депутатлари учун «Шаҳар меҳнаткашларига маданий-оқартув хизмати кўрсатиш» темасида навбатдаги лекция бўлади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети.

* * *

Ўзбекистон Совет ёзувчилар союзи, ЎзССР Фанлар академиясининг А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институти ва Ўзбекистон театр Жамияти буюк рус ёзувчиси Антон Павлович Чехов вафотининг 50 йиллигига бағишланган адабий-бадиий кеча ўтказади. А. П. Чеховнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида ёзувчи Ҳаким Назир доклад қилади. Кечада ёзувчиларнинг чиқиши ва бадиий қисм бўлади.

Кеча шу йил 15 июль, кеч соат 8 да, Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида (1 Май кўчаси, уй № 20) ўтказилади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

Ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқи—халқ-демократик тузумнинг мустаҳкам асоси

(БОШИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Лекин халқ демократияси мамлакатларида социализм қуриш иши қийинчиликларсиз амалга оширилмоқда деб ўйлаш хато бўлар эди. Қийинчиликларнинг бўлиши муқаррардир. Бу қийинчиликлар— ўсиш қийинчиликларидир. Янги ижтимоий тузум барча қийинчиликларни енгиш учун бутун шароитларга эгадир. Асосий қийинчилик қишлоқ хўжалиги ривожланишининг саноатнинг хомаш'ёга бўлган эҳтиёжи ва аҳолининг озиқ-овқатга бўлган талабидан анча орқада қолаётганлигидир. Масалан, Польша бирлашган ишчилар партияси иккинчи с'ездининг кўрсатиб ўтишича, саноат маҳсулоти 1950 йилдан 1953 йилгача Польшада 118 процент ўсган, қишлоқ хўжалиги маҳсулоти эса ҳаммаси бўлиб 10 процент ўсган.

Халқ демократияси мамлакатларидаги коммунистик ва ишчи партиялари социалистик қурилишнинг ҳозирги давридаги асосий вазифа сифатида шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашлари турмуш даражасини тез сур'атлар блан юксалтиришни қўйди. Белгиланган программанинг узвий қисми — қишлоқ хўжалигини тез ривожлантиришдир. Қишлоқ хўжалигини юксалтиришдан барча меҳнаткашлар — коммунистик ва ишчи партиялари сиёсатини актив қўллаб-қувватлаётган ишчилар, деҳқонлар ва интеллигентлар бевосита манфаатдордирлар.

Халқ демократияси мамлакатларидаги раҳбар партия ва давлат органларининг қарорларида меҳнаткаш деҳқонларга халқ ҳокимияти томонидан бериладиган ёрдамни анча кенгайтириш кўзда тутилади. Деҳқонларни ўз хўжаликларини ривожлантиришга янада кўпроқ қизиқтириш учун кўп ишлар қилинмоқда. Шу блан бирга, қишлоқ меҳнаткашларининг ишлабчиқариш кооперацияларига киришларини енгиллаштиришга қаратилган бирқанча тадбирлар ўтказилмоқда. Давлатнинг ишлабчиқариш кооперативларига бераётган ёрдами кўпайтирилмоқда.

Ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлашда ишлабчиқариш кооперативларини хўжалик, ташкилий ва сиёсий жиҳатдан мустаҳкамлаш муҳим роль ўйнайди. Коммунистик ва ишчи партиялари, халқ ҳокимияти бу масалага катта аҳамият бермоқда. Ишлабчиқариш кооперативлари ташкилий ва сиёсий жиҳатдан мустаҳкамланиб олиб, қисқа муддат ичида юқори ҳосилли, кўп тармоқли хўжаликларга айланишлари керак.

Давлатнинг қишлоқ хўжалигига сарфлаётган маблағлари ва ишлабчиқариш кооперациялари ҳамда меҳнаткаш деҳқонлар хўжаликларига бераётган қарзлари анча оширилади. Масалан, халқ Польшасида қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун ажратилган капитал харажатлар ўтган йилнинг ўзидаёқ 1949 йилга нисбатан икки марта кўп бўлди, 1955 йилда эса бу харажатлар 1953 йилдаги даражадан 45 процент ортиқ бўлади. Руминияда 1953—1955 йилларда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун 6 миллиард лей, я'ни 1950—1952 йиллардагига қараганда икки мартадан ҳам ортиқроқ маблағ ажратилди. Якка хўжалик деҳқонлар ва ишлабчиқариш кооперативларининг манфаатларини кўзлаб, халқ демократияси мамлакатларида кейинги вақтларда давлатнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сотиб олиш нархлари оширилди, мажбурият бўйича топшириладиган маҳсулотлар нормаси камайтирилди, солиқлар ҳам озайтирилди. Чехословакияда халқ ҳокимияти томонидан берилган имтиёзлар ва енгилликлар натижасида деҳқонларнинг олгач фойдалари ўтган йили 3 миллиард кронга етди. Болгарияда меҳнат ишлабчиқариш кооперативлари давлат томонидан қарзларнинг кечиб юборилиши натижасида 1953 йилда 450 миллион лев фойда қилдилар. Буларнинг ҳаммаси коммунистик ва ишчи партияларининг деҳқонлар фаровонлиги ҳақида, ишчилар синфи блан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш ҳақида қилаётган ғамхўрликларининг ёрқин ифодасидир.

Қишлоқни машина-трактор станциялари орқали янги техника блан та'минлаш қишлоқ хўжалигининг бундан кейинги ривожланишига ёрдам беради. Халқ демократияси мамлакатларининг социалистик индустриялаш сиёсатини амалга ошириш соҳасида эришган муваффақиятлари қишлоқ хўжалиги машиналари ишлаб чиқаришни анча оширишга имкон беради. Масалан, Польша бирлашган ишчилар партияси иккинчи с'езди қарорларига мувофиқ, 1955 йилда Польшада ҳозирги замон қишлоқ хўжалик машиналари ўтган йилдагига нисбатан икки баравар кўп ишлаб чиқарилади. Халқ демократияси мамлакатларида механизатор кадрлар, агрономлар ва қишлоқ хўжалигининг бошқа мутахассисларини кўплаб етиштириш учун кўп ишлар қилинмоқда.

Халқ демократияси мамлакатларидаги коммунистик ва ишчи партиялари қишлоқ меҳнаткашларини кооперативларга суқулиб кириб олиб, уни ичдан бузишга уринувчи синфий душманларнинг ҳарқандай найрангларига нисбатан жуда ҳуш'ёр бўлиш руҳида тарбияламоқдалар. Коммунистик ва ишчи партиялари деҳқонларга меҳнаткаш деҳқонларнинг энг ёвуз ва маккор душмани бўлган қулоқларнинг найрангларини фош қилиш йўлларини ўргатмоқдалар.

Халқ демократияси мамлакатларидаги меҳнаткаш деҳқонлар коммунистик ва ишчи партияларининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан белгиланган тадбирларини кўтаринки руҳ блан кутиб олдилар. Қишлоқ меҳнаткашлари бу тадбирларни муваффақият блан амалга ошириш учун курашмоқдалар. Қишлоқ хўжалигини тез ривожлантириш учун кураш — социализм учун, фаровон ва бахтли ҳаёт учун курашдир.

Меҳнаткашлар турмуш даражасини тез юксалтириш программасини муваффақият блан амалга ошириш халқ демократик тузумнинг бузилмас асоси, унинг кучи ва қудратининг манбаи бўлган ишчилар синфи блан деҳқонлар ўртасидаги иттифоқни янада мустаҳкамлайди.

И. ДУДИНСКИЙ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 14/VII да **Қутлуғ қон**, 15/VII да **Отелло.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 14/VII да **Тоҳир ва Зуҳра**, 15/VII да **Нурхон.**

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» (кеч соат 8 гача), НАВОИЙ номли (кеч соат 10 гача), СОБИР РАҲИМОВ номли, «ИСКРА» (кеч соат 9 гача) «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 10 гача), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», ТИКУВЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИ — янги рангли бадиий фильм **Етуклик аттестати.**

«РОДИНА» — кеч соат 8 дан **Ҳаво извозчиги.**

НАВОИЙ номли — эрталаб соат 11 да **Чук ва Гек**, кеч соат 10 да **Лўлиларнинг сўнгги чайласи.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кечқурун **Мариананинг қисмати.**

«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» — кеч соат 10 да **Москвада баҳор.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ХИВА», «УДАРНИК», ТЕЛЬМАН номли, КИРОВ номли — **Етуклик аттестати.**

СОБИР РАҲИМОВ номли — **Ажойиб табиатли қиз.**

ПУШКИН номли — **Кето ва Котэ.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Биринчи синф ўқувчиси**, кечқурун **Африка** (2-нчи серия).

«9-НЧИ МАЙ» — **Тўрт юрак.**

ДОИМИЙ ИШЛАШ УЧУН

металларни механик усулда ишлаш, темирчилик ва сварка ишлари учун **технолог инженерлар** ва **техниклар**, ускуналарнинг проектини тузиш учун **конструктор инженерлар** ва **техниклар, металлург инженерлар, вентиляция установкалари учун мутахассислар**, юқорида кўрсатилган ишларга **старший мастерлар** ва **мастерлар**

КЕРАК

Чирчиқ шаҳар, Ленин кўчаси, 100-нчи уйда «Чирчиксельмаш» заводининг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«САНТЕХМОНТАЖ» БОШҚАРМАСИГА

Тошкент шаҳрида ишлаш учун: **материал бўлимининг старший бухгалтери, расчёт бўлимининг старший бухгалтери, расчёт бўлимининг технический бухгалтери**

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Радиальний проезд, 12-нчи уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин (10-нчи трамвайнинг «Рабочий городок» остановкаси).

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси, № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 136, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р 00548. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр. № 1392.